

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๕๕

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคชาวก้าวหน้าไทย

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคชาวก้าวหน้าไทยไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมือง ได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคชาวก้าวหน้าไทย คือ ภายในวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔ แต่เนื่องจากเป็น วันหยุดราชการจึงครบกำหนดในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ที่พรรคชาวก้าวหน้าไทยต้องดำเนินการ ให้มีสมาชิกตั้งแต่ ๕,๐๐๐ คนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละ หนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันครบกำหนด ๑๘๐ วัน พรรคชาวก้าวหน้าไทย ได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ดังนี้

๑. การแจ้งจำนวนสมาชิกพรรค โดยแจ้งว่ามีสมาชิกจำนวน ๕,๕๐๔ คน มีข้อเท็จจริง ดังนี้

(๑) เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔ พรรคชาวก้าวหน้าไทยแจ้งว่ามีสมาชิกพรรค จำนวน ๕,๕๐๔ คน โดยแจ้งว่าได้จัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) เสร็จแล้ว จำนวน ๓,๑๕๐ คน ยังไม่ได้จัดทำทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) จำนวน ๒,๓๕๔ คน และในวันดังกล่าวได้ส่งทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) ที่จัดทำเสร็จแล้ว จำนวน ๓,๑๕๐ คน

(๒) เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๔ พรรคชาวก้าวหน้าไทยแจ้งว่าได้จัดทำทะเบียน สมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) จำนวน ๒,๓๕๔ คน เสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้ส่งทะเบียน สมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) ที่จัดทำเสร็จแล้วเพิ่มเติม จำนวน ๒,๓๕๔ คน ในวันดังกล่าว

๒. การแจ้งจัดตั้งสาขาพรรค โดยแจ้งว่า

๒.๑ ได้ยื่นคำขอจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง จำนวน ๕ สาขา ได้แก่

(๑) ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๔๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก มีคณะกรรมการสาขา จำนวน ๕ คน

(๒) ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒ ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต มีคณะกรรมการสาขา จำนวน ๕ คน

(๓) ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๖ หมู่ที่ ๓ ตำบลเขวาทุ่ง อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีคณะกรรมการสาขา จำนวน ๕ คน

(๔) ลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๑๒/๑๓๒๕ หมู่ที่ ๑๑ แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร มีคณะกรรมการสาขา จำนวน ๕ คน

(๕) สำหรับลำดับที่ ๔ พรรคชาวยุโรปได้ขอถอนเรื่องกลับไปในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ จึงไม่มีการพิจารณา

๒.๒ นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชาวยุโรป ลำดับที่ ๑, ๒ และ ๓ สำหรับสาขาลำดับที่ ๕ เนื่องจากภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคชาวยุโรปมีสาขาพรรคการเมืองไม่ครบภาคหนึ่งสาขา จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาการแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕

เมื่อพรรคชาวยุโรปมีสาขาพรรคการเมืองไม่ครบ ๔ สาขาใน ๔ ภาค มีเหตุให้ยุบพรรคชาวยุโรป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาวยุโรป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายบุญมี ภู่อื่อ หัวหน้าพรรคชาวยุโรปยื่นคำชี้แจงยอมรับว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองทุกประการ ไม่ขอโต้แย้งใดๆ ทั้งสิ้น และไม่คัดค้านที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งยุบพรรคชาวยุโรป

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่านายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคชาวจังหวัดสุพรรณบุรีไว้ที่นายทะเบียนพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ซึ่งภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคชาวจังหวัดสุพรรณบุรี คือ ภายในวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๔๔ แต่เป็นวันหยุดราชการ จึงครบกำหนด ๑๘๐ วัน ในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ที่พรรคชาวจังหวัดสุพรรณบุรีต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

ซึ่งเมื่อครบ ๑๘๐ วัน ดังกล่าวแล้ว นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาเอกสารหลักฐานที่พรรคชาวจังหวัดสุพรรณบุรีจัดส่งเพื่อแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคและการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแล้ว ไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคชาวจังหวัดสุพรรณบุรี ลำดับที่ ๑ , ๒ และ ๓ สำหรับสาขาลำดับที่ ๕ ไม่จำเป็นต้องรับรองการจัดตั้งสาขาพรรค พรรคชาวจังหวัดสุพรรณบุรีจึงมีสาขาพรรคการเมืองไม่ครบภาคละหนึ่งสาขา

เมื่อครบกำหนดเวลา ๑๘๐ วันดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปรากฏว่าพรรคชาวจังหวัดสุพรรณบุรีไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ได้ กล่าวคือ ยังไม่มีสาขาพรรคการเมืองครบ ๕ สาขาใน ๕ ภาค จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาวจังหวัดสุพรรณบุรี

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ